

Aan
de gemeenteraad

Datum 11 november 2025
Zaaknummer 2025-0114901
Betreft Vaststellen Nadere regels Wonen Eerst

Vergadering van
Portefeuillehouder: Wim van der Kruijff
Begrotingsprogramma Bouwend en Bereikbaar Dordrecht
Kernteam/Opgave: Ruimtelijke Strategie en Beleid - Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Mobiliteit
Auteur: Roos de Korte
E-mail: rtj.de.korte@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Günter Weber
Openbaar: Ja

Voorgesteld besluit

de doelgroep voor het experiment *Wonen Eerst* vast te stellen als dakloze personen zonder voorrangsverklaring, met prioriteit voor (éénouder)gezinnen, jongeren van 18 tot 21 jaar, en jongvolwassenen van 21 tot 28 jaar;

het college opdracht te geven om de uitvoering van het experiment te starten per 1 januari 2026 en uit te voeren tot en met 31 december 2027.

Raadsvoorstel

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

De gemeenteraad heeft de Huisvestingsverordening vastgesteld en is daarmee verantwoordelijk voor het bepalen van het beleidsmatige kader. Dit omvat onder andere het aanwijzen van doelgroepen en het mogelijk maken van experimenten binnen de kaders van de verordening.

De verdere uitwerking van dit beleid, waaronder het vaststellen van de nadere regels en de uitvoering van het experiment zijn de bevoegdheid van het college.

Wat is het doel?

Met het vaststellen van nadere regels voor het experiment *Wonen Eerst* beoogt de gemeente Dordrecht het aantal dak- en thuislozen terug te dringen door in te zetten op directe huisvesting in plaats van opvang, overwegende dat:

- de dakloosheid in Nederland en in Dordrecht blijft toenemen;
- het huidige beleid met betrekking tot het toewijzen van woningen aan dakloze mensen in Dordrecht enkel gericht is op mensen die in een opvanginstelling verblijven;
- het experiment Wonen Eerst Dordrecht als doel heeft om dakloosheid te bestrijden en daarmee de instroom in de maatschappelijke opvang zoveel mogelijk te beperken;
- opvangvoorzieningen geen duurzame oplossing bieden voor dak- en thuisloosheid, en in veel gevallen leiden tot verdere ontregeling van de leefsituatie;

- inzet op directe toegang tot een stabiele en zelfstandige woonplek, gecombineerd met passende ondersteuning herstel bevordert, verdere achteruitgang voorkomt en inwoners een fundament biedt voor het opbouwen van perspectief en maatschappelijke participatie.

Met *Wonen Eerst* wordt aan dakloze personen (zoals gedefinieerd in de ETHOS-Light classificatie) een stabiele, zelfstandige woonplek geboden, gecombineerd met passende ondersteuning.

De doelgroep bestaat uit dakloze personen zonder voorrangsverklaring, waarbij prioriteit wordt gegeven aan de volgende groepen:

- (éénouder)gezinnen;
- jongeren van 18 tot 21 jaar;
- jongvolwassenen tussen de 21 en 28 jaar.

Deze benadering bevordert herstel, maatschappelijke participatie en perspectief, en sluit aan bij de landelijke ambitie om dakloosheid te voorkomen in plaats van op te vangen.

Wat zijn per beslispunt de argumenten en wat is hierop de toelichting?

1.1 Toename van dakloosheid in Dordrecht onderstreept de urgentie van directe opvang

Landelijk is het aantal dakloze mensen in 2023 met circa 15% gestegen tot 30.600 personen (CBS, 2024). Ook in Dordrecht zijn signalen van toenemende dakloosheid zichtbaar: in april 2025 stonden ruim 200 inwoners zonder vaste woon- of verblijfplaats geregistreerd op gemeentelijke postadressen. Deze ontwikkeling legt extra druk op opvangvoorzieningen en benadrukt de noodzaak van een structurele en preventieve aanpak die inzet op directe huisvesting.

1.2 Huidig beleid bereikt slechts een deel van de dakloze inwoners

Het huidige beleid voor woningtoewijzing aan dakloze personen in Dordrecht richt zich voornamelijk op mensen die reeds verblijven in een opvangvoorziening. Hierdoor vallen inwoners die buiten de opvang verblijven (bijvoorbeeld mensen die tijdelijk bij anderen inwonen) vaak buiten de boot. Dit vergroot het risico op langdurige dakloosheid en vergroot de druk op de maatschappelijke opvang.

1.3 Directe huisvesting van deze doelgroep voorkomt instroom in de maatschappelijke opvang

Door dakloze inwoners zonder voorrangsverklaring (met prioriteit voor (éénouder)gezinnen, jongeren vanaf 18 jaar en jongvolwassenen tot 28 jaar) direct te huisvesten binnen het experiment *Wonen Eerst*, wordt de instroom in de maatschappelijke opvang beperkt. Deze aanpak voorkomt dat mensen onnodig in tijdelijke opvangvoorzieningen terechtkomen, die vaak leiden tot verdere ontregeling van hun levenssituatie.

1.4 Wonen Eerst biedt een duurzaam alternatief voor opvangvoorzieningen

Opvangvoorzieningen zijn noodzakelijk voor noodsituaties, maar bieden geen structurele oplossing voor dak- en thuisloosheid. Het *Wonen Eerst*-principe keert dit om: eerst een stabiele woonplek, daarna begeleiding. Deze benadering voorkomt verdere ontregeling, bevordert herstel en maatschappelijke participatie, en zorgt voor een duurzaam fundament voor zelfstandigheid.

2.1 De lerende aanpak maakt tussentijdse bijsturing mogelijk

Het experiment *Wonen Eerst* wordt uitgevoerd volgens een lerende aanpak, waarbij de uitvoering gepaard gaat met jaarlijkse monitoring en rapportage. Dit stelt de raad in staat om op basis van resultaten, knelpunten en geleerde lessen gericht te sturen.

Door deelnemers te screenen en de uitvoering te volgen, kunnen tussentijds aanpassingen worden gedaan. De raad wordt hierover actief geïnformeerd, wat bijdraagt aan transparantie en doelmatige inzet van middelen.

Wat zijn kanttekeningen en/of risico's bij dit voorstel?

Omdat het experiment nog van start moet gaan, richten de kanttekeningen zich op dit moment enkel op de uitvoerbaarheid van het experiment.

Er komen te weinig woningen beschikbaar

Een belangrijk aandachtspunt is de beschikbaarheid van voldoende geschikte woningen. Door een dalend aantal mutaties en de druk op sociale huur door andere doelgroepen met voorrang, bestaat

het risico dat er onvoldoende woningen vrijkomen om de beoogde aantallen binnen het experiment te realiseren.

Eventuele andere belemmeringen of inzichten die tijdens de uitvoering naar voren komen, worden beschouwd als waardevolle uitkomsten van het experiment.

Welk (participatie)proces is doorlopen om tot dit voorstel te komen?

Bij het opstellen van de nadere regels voor het experiment *Wonen Eerst* zijn de Dordtse woningcorporaties actief betrokken. Daarnaast is de Verandergroep Woonregels, bestaande uit ervaringsdeskundigen, geraadpleegd om input vanuit de praktijk te leveren. Ook zijn gesprekken gevoerd met particuliere verhuurders om te verkennen of zij woningen beschikbaar kunnen stellen voor het experiment.

Hoe wordt dit betaald?

De kosten worden gedekt uit de middelen die de gemeente als centrumgemeente ontvangt van het Rijk in het kader van de Brede landelijke aanpak dakloosheid.

Wat is het vervolg op het raadsbesluit?

Na vaststelling van het raadsbesluit wordt gestart met de uitvoering van het experiment *Wonen Eerst*, dat loopt van 1 januari 2026 tot en met 31 december 2027. Jaarlijks stellen de woningcorporaties 50 sociale huurwoningen beschikbaar.

Deelnemers worden geselecteerd in overleg tussen de gemeente, woningcorporaties en (indien van toepassing) een betrokken zorg- of ondersteuningsorganisatie. Inwoners kunnen zich niet zelfstandig aanmelden; plaatsing vindt plaats op basis van geaccordeerde casuïstiek binnen een nader te bepalen proces dat gezamenlijk door de betrokken partijen wordt vastgesteld. Na selectie wordt de woning binnen zes weken toegewezen.

De gemeente ontwikkelt samen met partners een monitoringskader en rapporteert twee keer per jaar over de voortgang. Aan het eind van het experiment wordt een eindrapportage opgesteld met aanbevelingen voor vervolgbeleid. De gemeente is verantwoordelijk voor de communicatie en verslaglegging. Na 24 maanden wordt een eindrapportage opgesteld waarin de effectiviteit en uitvoerbaarheid van de nadere regels worden geëvalueerd.

De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor een onderbouwd besluit over een mogelijke structurele inbedding van *Wonen Eerst* binnen het lokale woon- en zorgbeleid.

Het college van Burgemeester en Wethouders

De raad van de gemeente DORDRECHT;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 11 november 2025 inzake Vaststellen Nadere regels Wonen Eerst;

b e s l u i t :

de doelgroep voor het experiment *Wonen Eerst* vast te stellen als dakloze personen zonder voorrangsverklaring, met prioriteit voor (éénouder)gezinnen, jongeren van 18 tot 21 jaar, en jongvolwassenen van 21 tot 28 jaar;

het college opdracht te geven om de uitvoering van het experiment te starten per 1 januari 2026 en uit te voeren tot en met 31 december 2027.

Aldus besloten in de vergadering van